

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato: 3. april 2017
Sagsnr.: 2017-0035-0408
Dok.: 2264190

UDKAST TIL TALE

**til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål Å, AA
og AB
fra Folketingets Retsudvalg den 21. marts 2017**

Samrådsspørgsmål Å:

*”Ministeren bedes redegøre for synet på Finanstilsynets
”Redegørelse for undersøgelse af danske bankers invol-
vering i ”Panama-papers”-sagen”.*”

Samrådsspørgsmål AA:

*”Ministeren bedes redegøre for, hvilke initiativer mini-
steren agter at iværksætte på sit ressortområde for at
dæmme op mod lignende sager i fremtiden.”*

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Samrådsspørgsmål AB:

”Ministeren bedes særligt redegøre for, om han mener, at SØIK har de tilstrækkelige redskaber til at kunne forfølge og efterforske mistanker om international økonomisk kriminalitet, herunder hvidvask, som er gengivet i Berlingskes artikler den 21. marts 2017?”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Morten Bødskov (S).

Svar:

[Indledning]

1. Tak for ordet. Dagens samråd er en oplagt mulighed for at få belyst, hvordan vores forskellige myndigheders indsats på hvidvaskområdet supplerer hinanden.

Hvidvask har fyldt en del i den offentlige debat i den seneste tid, og som bekendt skal vi også have endnu et samråd om emnet den 20. april, hvor fokus vil være mere specifikt på Hvidvasksekretariatet og SØIK og deres rolle i indsatsen.

Lad mig starte med at slå fast, at Danmark ikke må blive et land, hvor penge finder lyssky ruter, og hvor udbytte fra kriminalitet glider ind i den almindelige økonomi.

Det er i min optik voldsomt krænkende, hvis man snyder det danske samfund – og dermed os alle sammen – ved at unddrage sig skat, eller hvis man hvidvasker penge.

2. Inden jeg besvarer samrådsspørgsmålene, synes jeg, at den seneste tids offentlige debat kalder på, at jeg klargør i hvert fald én ting.

Hvidvaskloven indebærer, at banker og en række andre virksomheder skal indsende oplysninger til Hvidvasksekretariatet under SØIK, hvis der opstår mistanke om hvidvask eller terror-

finansiering, som ikke umiddelbart kan afkræftes. Disse oplysninger kaldes underretninger.

Det er her afgørende at være opmærksom på, at en hvidvaskunderretning ikke er en politianmeldelse, men derimod en efterretning.

Hvidvasksekretariatet er nemlig hverken en sædvanlig anklage- eller politimyndighed i gængs forstand. Det er snarere at betragte som Danmarks finansielle efterretningstjeneste, der modtager og analyserer underretninger – eller tip – ligesom andre myndigheder, som arbejder med efterretninger.

Oplysninger i en underretning kan vedrøre en helt sædvanlig transaktion, der bare er usædvanlig i forhold til den pågældende kunde. Oplysninger kan altså sagtens vedrøre helt lovlige handlinger, der derfor hverken kan eller skal føre til en straffesag.

En underretning kan også danne udgangspunkt for at igangsætte en ny efterforskning, eller den kan bruges til at underbygge en allerede igangværende efterforskning – f.eks. til at vinkle efterforskningen i en bestemt retning.

En underretning vil ligeledes kunne videregives til andre myndigheder – eksempelvis til SKAT.

En underretning kan med andre ord være mange forskellige ting. Men det er først og fremmest en efterretning, som er udløst af en bred lovbestemt indberetningspligt.

På samrådet den 20. april er der som sagt stillet mere specifikke spørgsmål til behandlingen af underretningerne, så der vil være rig lejlighed til at komme mere ind på den måde, som Hvidvasksekretariatet hos SØIK arbejder på. Og hvad der kommer ud af det store arbejde med at underrette, som bankerne og de øvrige underretningspligtige allerede udfører.

Nu vil jeg vende mig mod de enkelte samrådsspørgsmål:

[Redegørelsen om "Panama-Papers"-sagen]

3. I **samrådsspørgsmål Å** spørges der til mit syn på Finanstilsynets "Redegørelse for undersøgelse af danske bankers involvering i "Panama-papers"-sagen".

Mine to kollegaer har sådan set allerede sagt, hvad der skal siges her. Men jeg vil gerne tilføje, at redegørelsen viser, hvor vigtigt det er, at bankerne underretter Hvidvasksekretariatet, når de støder på mistænkelige transaktioner.

Det er utrolig vigtigt, at de, der skal give underretningerne, også forstår værdien af indsatsen – og hvad det er, de skal være særligt opmærksomme på.

[Initiativer i SØIK]

4. Derudover er mine to kolleger og jeg i **samrådsspørgsmål AA** blevet anmodet om at redegøre for, hvilke initiativer vi hver

især agter at iværksætte på vores ressortområder for at dæmme op mod lignende sager i fremtiden.

Som erhvervsministeren har peget på, så refereres der jo med spørgsmålet til sager, hvor der er sket hvidvask af rigtig store summer gennem banker. Og noget kunne tyde på, at bankerne ikke i alle tilfælde har været tilstrækkeligt opmærksomme på mistænkelige transaktioner.

En banks manglende overholdelse af hvidvasklovens formelle regler betyder jo som bekendt ikke, at banken dermed forsætligt har medvirket til hvidvask – altså hæleri i straffelovens forstand.

Men det medfører, at de kriminelle, som hvidvasker og begår hæleri, får for let spil. Det betyder jo f.eks. manglende underretninger til Hvidvasksekretariatet. Og dermed muligvis også en efterforskning mindre.

Derfor skal den tætte dialog med bl.a. bankerne opretholdes.

5. Et stærkt samarbejde mellem vores myndigheder er bestemt også vigtigt for indsatsen på hvidvaskområdet.

Derfor vil jeg selvfølgelig også støtte fuldt op om udarbejdelsen af en fælles Hvidvaskstrategi, som erhvervsministeren har peget på.

6. Derudover så ligger det mig meget på sinde som justitsminister, at dem, der undergraver vores samfund ved at hvidvaske kriminelt udbytte, ja de skal ikke være i tvivl om, at vi som samfund finder det uacceptabelt.

I dag har domstolene i grove tilfælde af hvidvask mulighed for at udmåle fængselsstraffe på op til 6 år efter straffelovens § 290, stk. 2.

Vi agter – som led i forhandlingerne i den finansielle forligskreds – at foreslå en ændring af straffeloven, så domstolene i de allergroveste tilfælde af hæleri får mulighed for at udmåle indtil 8 års fængsel.

En forhøjelse af strafferammen er et vigtigt signal om, at hvidvask – og i særdeleshed den allergroveste hvidvask – er noget, vi tager meget alvorligt.

Der er samtidig set eksempler på, at domstolene i dag faktisk udmåler meget høje straffe og stort set anvender strafferammen fuldt ud. SØIK har for nylig ført en sag mod et vekselbureau, hvor Østre Landsret idømte 6 års fængsel og en bøde på 111 mio. kr.

Det er vigtigt, at strafferammen er høj nok til at sikre, at domstolene også i de allergroveste sager kan idømme en straf, der fuldt ud afspejler grovheden af forbrydelsen.

[SØIK's redskaber]

7. Og det fører mig videre til samrådsspørgsmål AB, hvor der spørges til, om SØIK har de tilstrækkelige redskaber til at kunne forfølge og efterforske mistanker om international økonomisk kriminalitet, herunder hvidvaskkriminalitet.

SØIK er som bekendt en specialenhed under anklagemyndigheden, der har til opgave at både efterforske og retsforfølge bl.a. sager om særlig økonomisk kriminalitet og sager om overtrædelse af hvidvaskloven.

Som en særlig enhed under SØIK hører Hvidvasksekretariatet, der – som jeg var inde på tidligere – ikke er en del af SØIK's politi- eller anklagervirksomhed, men nærmere er en finansiel efterretningstjeneste, hvis arbejde kan føre til sager hos både SØIK, politikredsene og hos andre myndigheder.

Der er den 1. februar 2017 taget skridt til at ruste sekretariatet til at kunne håndtere den markante stigning i antallet af modtagne underretninger, der forventes.

Der er foretaget en omstrukturering, som indebærer, at sekretariatet nu er organiseret i en visitationsgruppe, en sagsbehandlergruppe og en efterretningsgruppe.

Visitationsgruppen ser bl.a. på, om oplysningerne i en underretning f.eks. skal sendes til en politikreds som en efterretning,

eller om oplysningerne kan være af betydning for andre myndigheder som f.eks. SKAT.

Visitationsgruppen kan også overdrage underretningen til sekretariatets sagsbehandlergruppe, som kan vælge at udarbejde et egentligt efterforskningspålæg.

Sekretariatets efterretningsgruppe vurderer – i nært samarbejde med PET – bl.a. om en underretning kan have forbindelse til terror eller terrorfinansiering.

8. Det er selvfølgelig helt afgørende, at SØIK og politikredsene har de rigtige redskaber til at efterforske sager om f.eks. hvidvask og skatteunddragelse.

Det er SØIK's overordnede vurdering, at man på nuværende tidspunkt har de redskaber, der skal til for at gennemføre de relevante efterforskningsmæssige tiltag i disse sager. Både i national og international sammenhæng.

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at udviklingen i kriminalitetsmønstrene på det økonomiske område går hurtigt, og derfor kan der også opstå behov for at justere de efterforskningsmæssige redskaber – såvel på den korte som den lange bane.

Skulle det betyde, at de eksisterende efterforskningsmæssige redskaber ikke længere er tilstrækkelige, så er jeg til enhver tid klar til at se på, hvordan vi gør det bedre.

Men man skal bare huske på, at det er en grundpræmis, at sager om økonomisk kriminalitet som hvidvask kan være langt mere komplekse at efterforske end andre typer kriminalitet.

[Afslutning]

9. Jeg vil gerne afslutte med at understrege, at kampen mod økonomisk kriminalitet – og dermed også skatteunddragelse og hvidvask – er meget højt prioriteret.

Det gælder også i den flerårsaftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi, som blev indgået af et bredt flertal i Folketinget i efteråret 2015.

Og vi vil med en forhøjelse af strafferammen sende et klart signal om, at hvidvask er noget, vi tager meget alvorligt.

Med det initiativ sikrer vi os, at domstolene også i de allergroveste sager kan idømme en straf, der fuldt ud afspejler grovheden af forbrydelsen.

Men når der skal sættes hårdt ind mod skattesnyd og hvidvask, så er alle vore myndigheder som sagt vigtige. Derfor bakker jeg også op om og byder gerne ind til det arbejde, der foregår i Erhvervsministeriet og Skatteministeriet som opfølgning på Finanstilsynets redegørelse.

Tak for ordet.